

vornosti ne more prevzeti v ustavni državi noben narod in noben zastopnik narodov. Kakor so se Nemci združili brez ozira na vsa globoka, načelna, svetovna nasprotja, ki jih sicer ločijo, z ednim ozrom na veliki moment, ki je za Avstrijo prišel, tako se morajo združiti tudi vse slovenske stranke. Ločijo nas načela in nas bodo ločila, ampak to hočemo vsi, da bodi naš narod vreden velikega časa, v katerem živimo. Če smo edini le v tej misli, da hočemo vsi narodi pravico in svobodo, smo za sedaj dosti edini. To načelo nas drži, to načelo nas združuje! To ni nobena fuzija, ki bi stranke spojila; to ni noben kompromis, kjer bi se moral vsak čemu odpovedati; to je samo zveza za to, da združimo izrečeno v zboru avstrijskih narodov svojo misel o veliki bodočnosti Avstrije.

Jasno je pa tudi, da naša zveza ne sme ostati osamljena, temveč da moramo iskati stika in zveze z vsemi drugimi slovenskimi strankami v Avstriji. Tudi s strankami drugih avstrijskih narodov bi se morala doseči zveza. Tu ne gre za nobeno zvezo proti komurkoli, ampak le za zvezo narodov, ki hočejo vsi eno ter isto: svobodno, mogočno in vsem pravično Avstrijo. Take Avstrije ne more biti brez spoznanja narodov, a narodi se sporazumejo le, če se da vsakemu svobodna beseda, da odloči nazadnje skupna pamet in pravica, kakor bo najbolje za vse.

Cas je silno nujen. Ko se vrnejo naši polki s krvavih bojišč, nas bodo vprašali: In kaj ste storili vi za nas? Kaj ste storili vi, ko so drugi trkali tiste lepe sanje, ki so nam dajale poguma, v najstrašnejšem trpljenju, da smo vztrajali, sanje o lepši in srečnejši bodočnosti in svobodni in vsem narodom pravični Avstriji? Kaj jim odgovorimo, ali to, da nismo storili prav nič, in sicer zato ne, ker se nismo mogli zediniti v vprašanju, ali naj tudi mi skupno nastopimo ali ne?

Zelo se bojimo: kdor bo šel mimo tega velikega momenta hladan in brezbržen, tega bo narod po vojski brezobzirno sodil in — obsodil.

Po takem zedinjenju sil smo klicali mi vedno: brez škode za specijalna stremeljenja ni načela poindnih strank oziroma struj, naj bomo tem — kakor povdarja »Slovenec« — velikemu momentu vsi edini v misli, da hočemo narodu pravico in svobodo!

Koincidenca misli v »Slovencu« z našimi pa se kaže še nadalje v klicu glasila »Slovenske ljudske stranke« po stikih z avstrijskimi slovenskimi narodi, ki naj si začrtajo svoj avstrijski program!

Pozdravljeno bodi blagovestje, da je v našem narodu vse premagujoča ljubezen in zvestoba do svojega naroda še živa, da je v njegovih vodilnih faktorjih razumevanja za velike čase in njih zahteve, da so v teži usodnih časih pripravljeni stavljati v ozadje, kar nas ločuje, da se vse sile združijo za skupno delo med seboj in združimi krvnimi sorodniki! Pozdravljeno blagovestje, ki nam v času največjih skrbi donša tolažbe in vere v bodočnost naroda! Padla je velika beseda. Sedaj naj jej slede dejanja krepke in neupogljive volje, da bi mogel naš narod v sredi velikega trpljenja z zaupanjem pričakovati boljših časov, varnega in zavarovanega narodnega življenja!

»Slovenski Narod« je v svoji četrtkovski številki pripomnil naslednje h gornjim »Slovenčevim« izjavam: »Slovenec« se je postavil na stališče, da je treba sprčo postopanja nemških strank združenja Slovencev brez ozira na vsa načelna in svetovna nasprotja in zgolj z ozirom na veliki moment, ki je prišel za Avstrijo. »Ločijo nas načela in nas bodo ločila.« pravi »Slovenec«, »ampak to hočemo vsi, da bodi naš narod vreden velikega časa, v katerem živimo. Če smo edini le v tej misli, da hočemo vsi narodu pravico in svobodo, smo za sedaj dosti edini.« — To so lojalne in pametne besede in če stoji »Slovenčeva« stranka čela na tem stališču, potem je od besede do dejanja samo še en korak.

V naslednjem pa naj še povzamemo iz četrtkove »Slovenčeve« številke (16. t. m.) na uvodnem mestu pod zaglavjem »Avstrija narodov« objavljena pomembna izjava:

»Nemške stranke so se združile v skupen nemški blok in zahtevajo soglasno takojšnje prenehanje sedanje Avstrije v izraziti »Deutschösterreich«. In to tudi stranka, ki je svoječasi bila zgrajena na temelju načela krščanske pravičnosti, ki je stavila svoj čas zahtevo po enakopravnosti vseh narodov. Govornik krščanskih socialcev je govoril svoj govor čisto v vse-nemškem smislu in je končal s klicem: »Heil dem deutschen Volke«. Nemška krščanska socialna stranka je prišla čisto v nemško radikalno vodo. Wolff je zmagal. Obžalujemo, da se je to zgodilo.

Z vprašanjem proglašitve samostojne Poljske, avtonomije Galicije so se načela vsa vprašanja narodov Avstrije. Če so Nemci pozabili na poslanstvo in koristi Avstrije, nemški avstrijski narodi niso tega pozabili in ne bodo pozabili nikoli. Avstrijski nemški narodi odklanjajo najodločnejše nemški »Deutschösterreich«, kot za državo poguben, oni židajo pravo, resnično Avstrijo, Avstrijo narodov. In ta edino, taka Avstrija narodov je Avstrija bodočnosti.

Ukrajinci so dvignili vihar protest proti avtonomiji Galicije. Oni smatrajo pripadnost k Avstriji kot svojo rešitev: zahtevajo pa narodno avtonomijo pod žezlom habsburške monarhije in deilev dežele in države po narodnih skupinah.

Istotako Čehi. Vsi češki listi poudarjajo potrebo skupnega nastopa celokupnega češkega naroda, vseh nemških narodov, ki imajo skupne koristi.... Češke stran-

ke so zborovale in zavzele odločen protest proti težnjam združenih Nemcev. ... In Slovenci? Hrvati? Veselimo se, da moramo konstatirati že na podlagi večerajšnje »Slovenčeve« uvodnega članka, da je združenje Slovencev, čeravno ne še formalno, toda faktično že izvedeno.

Toda ne samo to.

Današnji dan je velik zgodovinski pomembni dan za našo Avstrijo. Danes se sestanejo na Dunaju zastopniki vseh avstrijskih nemških narodov, da si podajo roke k skupnemu delu za zgradbo prave resnične Avstrije, narodom pravične Avstrije narodov. Da se pogovore o skupni obrambi, da osnujejo blok nemških avstrijskih narodov. Poudarjamo, da so dali inicijativno k temu sestanku, k temu velikemu momentu Slovenci. Danes ne stojimo samo pred dejstvom koncentracije slovenskih, ampak danes stojimo pred dejstvom širšega združenja vseh avstrijskih zastopnikov nemških narodov. In ti odločno odklanjajo »Deutschösterreich«, njihov cilj je prava resnična velika Avstrija narodov. Avstrija nova, s krvjo vseh narodov kupljena, zgrajena na zgradbi enakopravnosti, pravičnosti.

Pozdravljamo to današnje zborovanje, pozdravljamo ta veliki zgodovinski dan! Pozdravljamo novo Avstrijo narodov!

Razne politične vesti.

Sestanek zastopnikov nemških strank. »Narodni politika« poroča, da so se s češke strani storili koraki, da bi se v prihodnjem tednu sešli zastopniki nemških državnoborskih strank na posvetovanje, kaj bi bilo ukreniti z ozirom na načrte, stremeljenja in konsekvence, ki jih Nemci izvajajo iz napovedanega razširjenja galicijske avtonomije. Rečeni listi meni: »Zadnji dogodki kažejo jasno, da se notranje politično mirovanje, ki je trajalo nad dve leti, bliža svojem koncu. S tem zadobiva na aktivnosti vprašanje, kako so češki poslanci pripravljeni. Danes stojimo res pred resno situacijo, kakršnje ne beleži novodobna zgodovina. Če se ozremo na koncentracijska prizadevanja na češki in nemški strani, čitamo sklepe in zahteve in izjave v časopisju, in uvažujemo priprave, ki jih delajo naši poslanci, da bi nastopali enotno in se, če bo potrebno, branili. Zato moramo vedeti, kaj hočemo, in česar nečemo, in kako naj se uredimo že v času priprav, da velike odločitve, ki nas čakajo v bližnji bodočnosti, ne zadenejo korenov našega obstanka. V ta namen je potrebna faktična in programatična enotnost vseh političnih sil, in sicer toliko od skrajne desnice kolikor od skrajne levice. Istotako pa moramo že sedaj iskati bližjega kontakta s strankami z analognimi interesi, kajti le taka trdna in smotrna vzajemnost nudi jamstvo trajnega uspeha skupnih stremeljenj... Čas je resen kakor še nikdar prej. Bil bi torej nepopravljiv greh, ako bi ne razumeli znakov sedanjosti in se pripravljali za bodočnost.« — Citateli vedo, da smo se tudi mi pred par dnevi oglasili z analognim klicem in analognim utemeljevanjem: narodi z analognimi interesi naj se organizirajo v sebi in med seboj. V interesu velike stvari pozdravljamo korak od češke strani in mu želimo popolnega uspeha, oziroma odziva od strani južnih Slovanov. Časi so res veličinski in naši poslanci naj gledajo, da ne zagreše nepopravljivega greha, o katerem govori češko glasilo. Na obrambo torej, slovenski poslanci od desne in leve! Sprejmite roko pomočnico, ki vam jo nudi bratski češki narod!

Malorusi hočejo ostati v avstrijskem državnem zboru. »Berliner Tageblatt« priobčeni razgovor z voditeljem Malorusov, drom. Levickim, ki je izjavil: Vest o razširjenju samostojnosti Galicije nas je zadel kakor strela iz jasnega; presenečeni smo tem bolj, ker nismo po ničemer mogli pričakovati uničenja naših nad. Nasprotno povsem gotovi smo bili, da se bodo naše želje popolnoma uvaževale. Malorusko vprašanje je bilo med vojno opetovano predmetom razgovorov med grofom Stürgkhom in menoj. Grof Stürgkh nazor je bil, da se vzhodna Galicija odloči od zapadne. Pravice Poljakov v vzhodnogaliciskem deželnem zboru naj bi se zagotovile s podelitvijo posebne avtonomije. Lvovu in ustanovitvijo posebne kurije poljskega plemstva, ki ima v vzhodni Galiciji velika posestva. Na isti način se je izrazil grof Tisza napram nekemu odposlancu maloruskih poslancev. Tudi s princem Alojzjem Liechtensteinom kot zastopnikom nemških krščanskih socialcev se je grof Stürgkh pogajal na tej podlagi. Se deset dni pred svojo smrtjo je grof Stürgkh govoril v istem smislu — o tem sem informiral ukrajinske zastopnike. Po dogodkih sem popolnoma desavoiran. Nove rešitve ne sprejememo mi Malorusi nikoli. Mi hočemo ostati v avstrijskem državnem zboru; v posebnem stališču Galicije vidimo najtežje ogroženje monarhije.

roglavje o miru je še vedno predmet razprav po listih, ki jim je v podlogo zadnji govor nemškega kancelarja. Angleški listi izvajajo iz tega govora, da so Nemci že začeli drugače govoriti, nego so govorili nekdanj. Sedaj da se ne sklicujejo več na svoje militarne uspehe, marveč le dokazujejo, da niso oni krivi na tej vojni. To da je že napredek. Ali, da treba jih dovesti še do drugih potrebnih korakov, da bomo mogli govoriti o možnosti miru. — Iz teh izjav v angleških listih se morajo izvajati pol pesemistični, pol optimistični zaključki. Odločno pesimistično sodijo izvestni politični krogi na Angleškem — kateri, ni povedano, — ki računajo, da bo vojne konec šestega leta njenega trajanja. Tudi pariški »La France« meni, da stojimo pred tretjo vojno zimo. Volna vodstva, da so izvršila priprave za razdobje 1917 na 1918. Ni gotovo, ali se vojna konča v letu 1919, ali 1920. — No, tako hudo pa menda že ne bo. Ali, nadi do bližnjega miru se moramo že odreči, kakor nas uče tudi vojevitve izjave v ruski dnu. Grenko je to za milijone, ki si žele blagoslova miru. Toda, če bo že moralo biti, narodi naše države bodo vstrajali in z dosedanjim požrtvovalnostjo prenašali bremena in nadloge te silne borbe.

Aprovizacijske stvari.

KOŠTRUNJE MESO.

Danes in jutri se bo v mesnicah po mestu nadaljevala prodaja koštrunje mesa, dobavljenega po občini, in sicer po naslednjih cenah:

prednji deli s priklado po K 5'84 kg,
zadnji deli s priklado po K 6'40 kg.

Za jutrišnje prodajo se morajo mesarji prijaviti do 11 danes dopoldne v pritličju hiše št. 3. v ul. S. Zaccaria in priti po koštrune od 4 pop. dalje v isto skladišče.

Domače vesti.

»EDINOST« izide jutri, v nedeljo, na štirih straneh z raznovrstnim gradivom, največjimi brzojavnimi poročili, drugimi političnimi in gospodarskimi članki ter proleptom petega avstrijskega vojnega posojila.

Obrekovanje slovenskega naroda. V naši večerajšnji številki smo priobčili drugi članek Soldatenzeitung o slovenskem iredentizmu. Naslov in neko našo pripombo nam je cenzura črtala. Ker je diskusija o tej zadevi prepovedana sedaj za vse stranke, se moramo omejiti s tem, da še enkrat kar najodločneje protestiramo proti neutemeljenim napadom v onih člankih.

God pok. cesarice Elizabete bodo šolski zavodi v Trstu praznovali v ponedeljek, 20. t. m. Ta dan ne bo šole. Učiteljsvo in šolska mladina se udeležita službe božje, ki se bo vršila v raznih cerkvah.

Odlikovanja. Cesar je podelil zlati zašluzni križec na traku hrabrostne svetinje v priznanje najzbožnejšega službovanja pred sovražnikom poštnima asistentoma Adolfin Kaffou in Martinu Mikarju, viteški križec Fran Josipovega reda z vojniško dekoracijo višjemu poštnemu stavbnemu komisarju Gustavu Stedrylu, zlati zašluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje poštnemu podravnatelju Ivanu Bonetti in stavbnemu komisarju Alfredu Dejatu ter v priznanje posebnega patrijotičnega in požrtvovalnega delovanja pred sovražnikom viteški križec Fran Josipovega reda z vojniško dekoracijo kanoniku goriškega stolnega kapitlja, Ivanu Ev. Kolavčiču.

Na dekliški CM šoli na Acquedotto je prosto mesto suplentinje. Prosilke, ki bi reflektirale na to mesto, naj se zglašajo osebno ali pisмено pri šolskem vodstvu.

Občinski zastop v Veprincu razpuščen. Namestništvo je razpustilo občinski zastop v Veprincu, v vološčanskem političnem okraju v Istri, in je poverilo občinske posle upravnemu odboru.

Veljavnost dvajsetvinskih novcev iz niklja v privatnem obratu jemali v plađevne općine, se zopet opozarja občinstvo, da se bodo dvajsetvinski novci iz niklja se v privatnem obratu jemali v plačilo le do 31. decembra tega leta. Zato se pozivljajo vse one osebe, ki imajo tak nikljiasti drobšč, naj ga uporabijo za vplačila

pri državnih blaginjah in uradih, ali pa naj ga pri le-teh ali pa pri podružnicah avstro-ogorske banke zamenjajo z železnimi novci.

Boka Kotsorska brez gimnazije. Trdovratno se širi glas, da mislijo oblasti gimnazij v Kotoru zapreti. Ugiba se, da hočejo to iz razlogov varčevanja. »Naše Jedinstvo« pripominja na to, da bi bilo pametneje in pravičnejše, ako bi edinemu gimnaziju v Kotoru prizanesli in odpravili eno srednjih šol v Zadru, kjer so tri. Hrvatski gimnazij v Zadru ima dvakrat več dijakov, nego italijanski. Italijanščina pa se poučuje tudi na hrvatski. Čemu je torej italijanska? V Kotoru pa je gimnazij potreben za vse Bokelje. Splitski list pripominja še: V naših srednjih zavodih se poučuje italijanski kolikor hrvatski in iz urnikov izhaja celo, da je za italijanski jezik določenih več ur, nego za hrvatski. Ali — trebalo je gledati, da se ne zadene v — pariteta. Toda mi ne zahtevamo s tem zmanjšanja učenja italijanščine, pač pa, da bi hrvatsčino nekoliko več učili, in more se najti način, da ne bi se dijaki bolj obremenili.

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Perzilianske preproge, tudi stare kupujem ter plačam po dobri ceni. Pismono ponudbe na Cavazzani, Via Valdirivo 21, I. n. 748

Išče se živinski trgovec za nakupovanje živine za klanje. Mesnica, ul. Ceneria št. 6. Trst. 745

Singerjev originalen šivalni stroj se prod. Via Barriera vecchia 31, I. n. 746

Kupujem volno, bombaž, čunje in kovine po visoki ceni. Finzi. Via Settefontane šte. 260. Montebello. 744

Nova mesnica. Od danes naprej mesnica konjskega mesa. Ulica Montorsino št. 13, pri tramvajski postaji. 749

Kupujem železnino, kovino, volno, bombaž in rabljen papir po primerni ceni Via dell'Olmo 11. Micoli. 742

Petrelejeve, oljeve, blakove in alkoholove sode plačam po visoki ceni. — Kuret, Settefontane 1. 3016

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel hlev v ulici Fabio Severo št. 4 (Stari senen trg). Hlev je na razpolago vsakemu. Priporoča se Vinko Živec. 743

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, mlo, gumijeva podpetnice, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir, kopirni svitniki, zaponke, prstani, rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, roba, mrežica za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnice, zaponke, »Patent Knöpfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica 8. Nicolo št. 19. 740

Napredaj je več kvintalov čokoladnega domačega »Maršner« in 5 vagonov dalmatinskega vina. Naslov pove Inzer oddelek Edinosti. (C)

Novi dohodi za sezono.

Kostimi, plašči, suknje, krila, bluže obleke itd. Zaloga ženskih oblek. Marco Conforti, Trst, V. Campanile 21

Alla Fiducia

Trst, ulica Scorzeria 3, vogal ulice Arcata. Veliko skladišče izgotovljenih moških in deških oblek. Izbera otroških oblek, volnenih in bombaževih hlače, monture, peilo itd. po zmernih cenah. Vrhutega se prodaja najboljše zeleno milo po K 7.20 kg. — Mineralna voda Gishubler in — Rojaška kislva voda. —

Baterije la „GOLD“

In hitle za žepne svetiljke razposilja prva in največja razposiljevalnica za Kranjsko K. A. KREGAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 21—23.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna žepnih robcev, moških nogavic itd. itd. K. Cvenkel Trst Corso 28 Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Zakljke vsake vrste kupuje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica Solitari 21 (pri mestni bolnišnici). 722

IVAN KRŽE — Trst Piazza San Giovanni 1. Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenin, škafov, brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev, jerbases in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. — PRIPOROČA svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelane, zemlje, emaila, kositarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kletke itd. za gostilničarje pipe, kroglice, sesalje in stekleno posodo za vino i. t. d. i. t. d.

GAMBRINUS vsaki večer ob 9^h velika varietetna predstava. Vstopnina K 1.—

Hotel in restavracija METROPOLE Trst, ulica S. Nicolò 22. Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Kabaret-Varietè MAXIM Trst - Via Stadion 10 - Trst Odprt od 8^h zvečer naprej Cene: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

Glavno zastopstvo Splošnega ljudskega zavarovalnega društva „UNIVERSALE“ v Trstu ulica del Forni št. 9, II. nad. katero vedno posluje naznanja slav. občinstvu in vsem svojim članom naj se takoj prijavijo v uradu v svrhu nadziranja plačevalnih premij in naj prinesejo seboj tozadevno plačilno knjižico. — Urad je odprt vsaki dan od 8 do 12. —

JOSIP STRUCKEL Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perlija svila za jopice. — Svilnina in orkaski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Veznine in drobnarije, preproge za vse, trlž po izjemno nizkih cenah.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice della Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladati se boleznijo z zdravili.
2. Oseba s kroničnim kašljem, ki se ne izboljšuje.
3. Vdružljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošno počutje.